

Кравчук О. П., кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник відділу дидактики
Інститут педагогіки НАПН України

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ БАЗОВОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ЗА ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИМ СПРЯМУВАННЯМ

Розробляючи концепцію профільного навчання за певним змістовим спрямуванням важливим кроком є визначення (розроблення) базової педагогічної технології, що забезпечуватиме досягнення бажаного компетентнісного результату навчання та, відповідно, організуватиме загальний план діяльній взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу.

Перспективність створення дидактичної моделі профільного навчання на еколого-економічному змісті визначається у зв'язку з можливістю реалізувати природну потребу людини до пізнання світу навколо себе та себе у світі, створити умови для забезпечення особистісного розвитку учнів у навчанні через спонукання їх до участі у дослідницьких заходах і опанування дослідницькими методами пізнання, прийомами творчого використання наявних ресурсів, пошуку нових (нестандартних) прийомів вирішення проблемних питань (завдань), набування досвіду вибудовування, аналізу і корекції власного сценарію життя, стратегії поведінки в швидкоплинних і екстремальних життєвих ситуаціях. Суспільно ціннісним і компетентнісним результатом навчання за даною моделлю ми вбачаємо збереження біорізноманіття та створення екологічно сприятливого для здорового, безпечного і повноцінного життя української громади простору. Але досягти його можливо тільки за умови системного втілення ідеї на теренах України.

Базова педагогічна технологія має забезпечувати концептуальну цілісність, керованість, контрольованість, розвиток освітнього процесу, гарантованість у досягненні державних стандартів навчання, індивідуальний освітній та особистісний розвиток учнів, стійкість у досягненні суспільно ціннісних результатів. У ній мають бути закладені механізми, що

спонукатимуть керівників освіти та вчительство до підвищення власного фахового рівня і розкриття особистого потенціалу.

Польові дидактичні дослідження в Житомирській, Київській та Черкаській областях показують, що настав час провести певну селекційну роботу серед тих, хто займається вихованням підростаючого покоління. Батьки часто дивуються низькій культурі спілкування, яку сповідують учителі, та їхній малій академічній обізнаності. Але ж педагогічне спілкування є основою навчального діалогу.

Найбільш природною технологією здобування знань і зростання особистості у профільному навчанні за еколого-економічним спрямуванням є практика дослідження і вирішення відповідних проблемних життєвих ситуацій, природних і антропогенних об'єктів доступних для індивідуального або групового вивчення. Системне її застосування створює змістове поле діяльнісного розвитку особистості, забезпечує рефлексію індивідуального виконання ролей виконавця, керівника і творця. Дана технологія може реалізовуватися у профілях з поглибленим вивченням біології, екології, географії та економіки, так і у профілях з іншими академічними орієнтирами. В другому варіанті більше навантаження лягає на створення міжпредметної змістової взаємодії та системну позакласних заходів.

Для учнів як учасників і замовників профільного навчання важливо розробити програми забезпечення індивідуального освітнього розвитку, орієнтовані на певний компетентнісний результат. В індивідуальній програмі має бути відображені головні орієнтири, які реалізуються у процесі навчання: державне освітнє замовлення, соціокультурні освітні потреби територіальної громади, освітній запит родини учня і особисті очікування. Таким чином учень отримує орієнтир для аналізу якості досягнутих результатів та отриманих освітніх послуг.

Створення базової педагогічної технології профільного навчання за еколого-економічним спрямуванням є кропіткою та інноваційною роботою. У ній мають брати участь вчителі та науковці.